

Missió sense destí

El *Diccionari de la literatura catalana* d'Enciclopèdia Catalana diu sobre Esteve Albert i Corp, copiant a ulls clucs la *Gran Enciclopèdia Catalana*, que l'any 1978 rep el premi Rei en Pere per la monografia *Missió de Catalunya i Occitània* i que el llibre s'edita el 1998, però –diu més endavant– amb un títol diferent: *Missió i destí de Catalunya i Occitània*. Una, el premi es va concedir, i per primer cop, el juny del 1979, a Castelló de la Plana, i el títol de l'assaig premiat ja era tal com es va publicar, *Missió i destí de Catalunya i Occitània*.

Vermell corroït

La traductora Carme Arenas fa dir a un personatge d'*El cementiri de Praga* que Marat estava "vermell per la lepra". Umberto Eco escriu "roso dalla lebbra" i roso és el participi del verb *rodere*, verb que indica 'desgastar', 'corrompre', 'corroïr'. Calia traduir, doncs, "corroït per la lepra", o "deformat per la lepra". Si Eco hagués volgut dir que estava vermell hauria escrit *rosso*, amb dues essets. Com el Martini Rosso.

Nom d'estraperlo

Laura De Andrés obre el capítol 5, "Feta la llei, feta la trampa", d'*El preu de la fam. L'estraperlo a la Catalunya de la postguerra* (Ara Llibres) amb la informació que a final d'agost del 1939 la premsa informa que Ramon Valls, un comerciant del carrer de Ferran de Barcelona, ha estat multat amb 1.500 pessetes pel fet de vendre samarretes a un preu abusiu. L'únic comerciant del carrer de Ferran multat, pel mateix motiu i la mateixa quantitat, llegim a la premsa, era Ramon Flotats.

Enemics de la sintaxi

La nova definició del DIEC2 de l'adjectiu *fastigiat* exhibeix la difícil relació dels lingüistes del IEC amb la sintaxi: "Que té les branques dretes i acostades al tronc de manera que la capçada esdevé llarga i estreta, s'aplica als arbres".

Antoni Vidal Ferrando i Lluís Maicas reflexionen sobre l'art, la literatura i la vida a través del dietari

Després dels dietaris de Miquel Pairolí (*Octubre*, premi Crítica "Serra d'Or" de biografies i memòries) i Valentí Puig (*Rates al jardí*), per recordar els més interessants dels darrers mesos, l'editorial Ensiola en presenta dos més, igualment de pes: *Amors i laberints*, del poeta i novel·lista Antoni Vidal Ferrando (Santanyí, 1945) i *Teràpies de*

Ensiola edita els dietaris *Amors i laberints*, d'Antoni Vidal Ferrando, i *Teràpies de sedició*, de Lluís Maicas.

sedició, de Lluís Maicas (Inca, 1954), també poeta i narrador, a més d'artista plàstic. Són els dos darrers títols de la col·lecció "Testimonis".

Els llibres de Vidal Ferrando i Maicas coincideixen a abastar un període recent. El primer, entre el 2008 i el 2010, i el segon, entre el 2008 i el 2009.

Amors i laberints és un homenatge als escriptors i artistes plàstics que el dietarista admira, com ara Blai Bonet, Joan Fuster, Bruegel el Vell, Marguerite Yourcenar, Antonio Machado, Plató, Cesare Pavese, Joan Alcover, Gustave Flaubert, Jorge Luis Borges, Virginia Wolf, Antoni Tàpies o Joan Miró.

Vidal Ferrando s'estima més anotar-hi les seves reflexions que no pas els seus records personals o les vivències quotidianes. Són llargues reflexions que s'acosten a l'assaig, totes de gran densitat. N'hi ha 46, són presentades en forma de capítols, i tenen l'encert de fugir de la temporalitat. Com ha dit Jaume Mateu i Martí, el dietari de Vidal Ferrando és un gran reconeixement a la cultura, al coneixement i a l'erudició, mentre que per a Vicenç Llorca respon al repte de comprendre l'obra pròpia i, alhora, el propi paper com a intel·lectual enmig de la tradició literària i artística d'occident.

Lluís Maicas va publicar el 2005 un dietari íntim d'aforismes, sentències, pensaments i poemes, *La pedra viva*. Amb *Teràpies de sedició* combina la reflexió breu i la sentència amb la narració breu, i per això els textos són d'extensions molt variades, sense oblidar les esporàdiques incorporacions de la poesia.

Igual com Vidal Ferrando, el seu dietari rebutja el record personal, la vivència quotidiana, l'anotació testimonial, les referències a l'actualitat.

Lluís Maicas, a diferència de Vidal Ferrando, s'enfronta a la vida, a la literatura i a l'art de manera directa, sense fer servir els autors i artistes d'intermediaris, deixant de banda alguna citació. Sí, hi pot aparèixer algun escriptor, algun artista –de Guillem Frontera a Jaume Poma, de Marcel Proust a Paul Valéry–, però molt de tant en tant, i només s'hi atura si els va dedicar el text del catàleg d'una exposició, o per a presentar un llibre, com el cas de la novel·la *Ombres de tardor*, de Jaume Armengol. Maicas té un interès especial a presentar exercicis de revolta personal que generin noves preguntes sobre les qüestions eternes de la naturalesa humana. Per tant, el seu dietari és el dietari d'un moralista. I, en conseqüència, el d'un pessimista, el d'un escèptic. I, com a artista plàstic –membre del col·lectiu Taller Lluàtic del 1978 al 1986–, no té més remei que constatar el seu fracàs comercial: "A les meves exposicions només hi vaig dues vegades. El primer dia, per a la inauguració. L'últim, a preguntar què dec."

Lluís Bonada